

REPRODUCERE COLOR

roman

**EDITURA VREMEA
BUCUREŞTI
2018**

Respect pentru oameni și cărți

Cuprins

UNU	5
DOI.....	49
TREI	97
PATRU.....	146
CINCI.....	193
ȘASE	230
ȘAPTE.....	260

UNU

Leanța stătea cu ochii închiși. De mult nu mai privea în jur. Văzuse totul, îi cunoștea pe toți. Zgomotul roțiilor, smucelile vagoanelor îi intraseră în sânge, odată cu rotirea câmpilor verzi pe dinaintea ferestrei și cu depănarea stâlpilor de beton-ton-ton... Ar fi reușit să coboare la stația ei, ghicind-o numai cu trupul, dintr-un tren fără ferestre și fără alți călători. Chiar fără să-și privească ceasul. Celulele ei învățaseră drumul.

Era un fel de pauză în febra agitației ei neconitenite: răgazul de o oră și jumătate la dus, o oră și jumătate la-ntors. Ani la rând căutase, mânată de un sentiment de vinovătie, să-și umple în mod util și acest răstimp. Pe-atunci, tricota. Își îmbrăcăse toată familia, mai întâi costumașe, rochițe cât palma pentru fetele ei, apoi, cu încetul, rochii, pulovere, șaluri și poncho-uri pentru colege și prieteni. Izbea una de alta andrelele, cu o viteză care îi uimea pe ceilalți, participând la viața mondenă din comunitate, cu replici, comentarii și mici confesiuni ritmate de clincănitul lor metalic. Câteodată, izbutea să și citească, în ciuda gălăgiei infernale și a ostilității mai mult sau mai puțin ascunse a celorlați față de asemenea clipe de evadare. Ei jucau la nesfârșit popa-prostu, pălăvrăgeau, ronțăiau floricele și semințe, comentau meciurile și filmele văzute în ajun la televizor. Cursa pe navetă era o neconitenită tacla colectivă eneruantă, indiferent la ce oră ai fi luat trenul, indiferent unde ai fi urcat sau coborât. Când intrai în wagon aveai sentimentul că ai fost așteptat. Toate privirile se ridicau spre tine. Apoi, erai înghițit de potopul vorbelor de clacă sau, mai ales la înapoierea spre casă, de tăcerea obosită și uneori piezișă a celorlați.

Se cunoșteau bine. Îmbătrâneră împreună. În vuietul vremii, ei aduceau un semn de statornicie. Erau acolo. La cinci, la șase, la șapte sau la opt dimineața, urcau în tren la gările din estul Bucureștilor și străbăteau împreună câmpia, pe ger, pe zăpușeală, prin noroi sau prin praf. Coborau după cinci, șase stații, după o oră sau două de mers, de palavre, de popaprostu, iar seara se întâlneau din nou, vlăguiti, cu gențile pline de tezele și caietele de corectat pentru a doua zi, și cu paporiștele umflate de cartofi, pepeni și brânză, de tot ce izbutiseră să smulgă câmpiei, la sfârșitul zilei de muncă sau prin pauzele grăbite, totdeauna prea scurte.

Leanța și-ar fi dorit să doarmă, dar nu izbutea. Bine ar fi fost să ațipească un pic la ora asta! Somnul era respectat aici, da! Față de somn, exista o înțelegere categorică, elastică, generoasă. Ca și față de foame, ca și față de sete. Puteai să-ți uiți acasă pachetul de drum sau să negligezi, pur și simplu, să ţi-l faci. Nicio grija! Totdeauna se găsea cineva care să-ți întindă un sandvici cu zacuscă, o sarma prinsă în dinții furculiței, o chiftea strivită între jumătățile unei chifle. Ba și de băut erau de toate: vin, lapte băut, cico sau apă adusă într-o sticlă de la cișmelele micilor gări de pe traseu.

Foamea, somnul erau înțelese și grabnic alinate. Dar la ce bun să deschizi o carte, oricare? Să pozezi în fața unor oameni copleșiți de griji care, și ei, ar fi citit cu placere, dacă ar mai fi avut timp și pentru asta, între atâtea altele? Dă-o-ncolo! Lectura, la domiciliu, la locul de muncă, dar nu aici, în vacarm, ca să sfidezi, ca să te sustragi, să pari altul și altceva decât ești, cu cartea în mâna. Să le induci celorlalți impresia că sunt pe cale de a deveni niște ratați, înecați în stereotipii și mediocritate! Nu că nu se citea, *în general*. Se citea chiar pe rupte. Treceau din mâna în mâna, și pe sub mâna, romane grozave, vechi și frumoase, *Torrente*, *Gran Canaria*, *Pasărea spin* sau *Vraciul*, sau *Şogun*. Ce mai ronțăiseră cu toții *Trolopp*, până când se terminase, în sfârșit, serialul cu familia Palliser. Cu lăcomie citeau. Făceau liste cu luni înainte cu cărțile astea, le

împrumutau rând pe rând, unul de la altul, și se stârneau ade-sea scandaluri atunci când rândul se încălca, fie din nebăgare de seamă, fie prin mașinațiuni cusute cu ață albă.

Dar alte lecturi, în afara curentelor, cărțile scoase la iveală din geantă mai pe furiș, cărți cu o aparență oarecare, șterse, puțin circulate, felurite eseuri, uneori chiar câte un volum de versuri, din seria *Orfeu*, sau câte-o bucoavnă care duhnea de departe a hârtie străină, a Premiile *Goncourt* sau *Femina*, cu supracoperți ca sticla sau, dimpotrivă, mate și sobre, dă-o-ncolo de treabă! Auzi, Cheever, de pildă, sau cine știe ce alt nume, Frazer, să spunem, a cărui caligrafie, înșiruită pe carte, părea o stranie broderie. Hai, lasă, c-am mai văzut și noi din astea, și-o să mai vedem. Poză putem face și noi, *Creanga de aur* pe navetă! Scoți ceva ce seamănă a carte și-ți înfunzi nasul în ea, te ascunzi acolo, străin și nepăsător la problemele celor din jurul tău. Care sunt și ale tale, în fond!

Noroc că pe Leanța o cam lăsaseră ochii, destul de repede, prea repede. Noroc? Miopia înainta agresiv, practic ea nici n-ar mai fi trebuit să vadă, doctorul își pleznise palmele una de alta, la ultimul control, pierzându-și sobrietatea deontologică: *Nici un kil de mălai n-ai voie să cari, cu coană. Dezlipire de retină, asta te-așteaptă!* Cât despre dioptrii, lentilele ei erau groase ca niște cristale. Fără lentilele alea monstruoase dinaintea ochilor, nu reușea să deslușească decât o ceată populată de năluci. Era chiar interesant de văzut la ce se reducea universul. Astfel, cu ochelarii în mâini, ea își putea îngădui să ignore o multime de detaliu, să ia lucrurile în mare, să treacă literalmente cu vederea o multime de aspecte, deși nu toate erau neplăcute.

Dezlipire de retină! Niciun kil de mălai! Dar cine să le care, din toată familia, dacă nu ea? Fetele? În niciun caz. Fetele trebuiau cruce măcar acum, măcar de mama lor, cât mai erau copile, adolescente, cum și pe ea o crucease mama, până pe la douăzeci de ani, nu? Până la douăzeci și trei, când se măritase și până când începuse să funcționeze la școală din Mărgărițărești. Si chiar până se născuseră fetele. Treaptă cu treaptă,

fusese invadată de griji. Griji inerente, griji jinduite. Până la urmă, infernale. Guri care o mușcau și-o mestecau fără milă.

În fine, abia mai vedea și nu mai ctea aproape deloc. Cât despre tricotat, ceva se întâmplase. Se plăcțise, uitase? Gesturile aceleia mecanice, atât de ale ei, atât de firești, deviniseră deodată anevoie oase. Nu mai ținea socoteala numărului de ochiuri de pe un rând, uita de unde începe să scadă, nu mai reușea să prindă câte-un nod scăpat. Ce se întâmplase oare cu ea? Altădată, tricota citind, stând la taclale, privind le televizor... Era ca o boală, cum unii nu mai pot să scrie, uită dintr-o dată literele, nu mai reușesc să le lege într-un cuvânt coherent. Se știe, asta se întâmplă în urma unui traumatism, a unui soc nervos. La ea, nu fusese nimic din toate astea. Brusc, într-o zi, mâinile ei o trădaseră: nu mai putea împletei. Crezuse un timp, îngrozită, că se anunța astfel o boală fatală. Tăcuse și așteptase lovitura de una singură. Dar nu mai urmase nimic altceva. Nu mai apăruse niciun alt simptom. Scria, n-o dorea nimic, nu se împiedica la mers, mâinile o ascultau în orice altă privință. Atât că nu mai putea tricota. Și nu din cauza ochilor, nici gând. Altceva se petrecuse. Nici nu voise să știe ce. Uitase și gata. Pur și simplu uitase. Așa și răspundea, când era întrebătă. Uitase. Cum să credă cineva că n-o mai ajută mâinile? Era încă unul din micile ei secrete, nebănuite de nimeni.

Cu ochii închiși, Leanța se simțea la adăpost, ca și cum ar fi citit sau ca și cum ar fi dormit. Se gândeau în liniște. Era o realitate. De gândit, gândești tot timpul. Ea gândeau foarte repede. Fulger. Ghicea dinainte ce i se va cere, ce va spune cutare sau cutare, avea o mulțime de scheme în minte, pentru toate variantele de desfășurare ale unei anumite acțiuni, vedea consecințele întâmplărilor cu mult înainte ca ele să se fi produs. Era perspicace. Fantastic de perspicace. Dar nu-i fusese de niciun folos capacitatea ei de a prevedea totul. Nu-și putuse schimba soarta. Nici slujba, nici familia, nimic nu era cum i-ar fi plăcut ei să fie. Corespunzător unui anume ideal al ei, niciodată formulat ori măcar imaginat până la capăt.

Din prudență sau din superstiție, lăsat totdeauna în ceață. Sau din neputință. Că atunci când privea fără ochelari. Cu totul altfel era Manina. *Tipuri genetic total diferite, n-aș fi ghicit de una singură că sunt surori, spusesese cândva, demult, doctorița scolii.* Lenți memorase fraza aceasta. Se vedea stând în fața doctoriței, mică, slabă, tunsă băiețește, îmbrăcată numai într-un chiloțel alb. Mai întâi, doctorița dăduse s-o scoată din cabinet: *Ce cauți tu aici? Am chemat numai fetele! – Păi sunt fată, făcuse ea cu obidă, dar amuzată, în același timp. Avea zece ani pe atunci, iar Manina, șapte. Manina etala însă niște bucle albe ca inul, lungi, tubulare, nimeni nu ar fi crezut că nu e ondulată cu fierul, cum se zicea odată. Dar nu era, aşa avea ea părul. Aşa îi era și firea! Cam artificială, se încumetau prietenele Lenței să comenteze. Și-n privința asta se înselau. Aşa era Manina în chip firesc. Și-acum, se mărita pentru a doua oară. Într-o măsură, gestul ei întinerea întreaga familie. Bătrâni se agitau cu aceeași emoție pe care o investiseră și în prima ei căsătorie. Manina nu era însă în niciun fel mișcată. Se cuvenea să se întâmpile aşa și nu altfel. Se zbârlea puțin tel, numai atunci când câte-un neam mai depărtat observa: *Ai mare noroc! – Noroc?!?* pufnea ea pe nări ca o iapă de rasă. *Aşa am vrut! Asta mi-am propus.**

Leanța încerca să-și asculte și inima. Aici, în tren, departe de Manina și de părinți și de prejudecăți. Departe de Monica, fetița mică și dulce a Maninei – Manina copil, picătură de apă. Monica, scumpă, Tânjea după vechea ordine. Deși fusese de față la toate scandalurile din fosta ei casă, deși părinții ăia ai ei, căpoși, care știau atât de bine ce vor, o lipsiseră de multe.

Acasă, chiar și la ea acasă, față de copii și față de Leon, Leanța se silea să manifeste o totală aprobare a faptelor soră-sii. Să curme de la prima silabă orice încercare critică, orice ironie a familiei ei, atât de pricepute la scărmănat. Prea bătea la ochi mulțumirea Maninei, prea strălucea. La propriu, din ferestre de vilă și din aripi de mașină. Și din lanțuri de aur la gât și la mâini și la glezne. Dar Manina le merita pe toate. Era arătoasă

și muncitoare și deșteaptă. Se purta cu lucrurile aşa cum se cuvine, fără să le fetișizeze, găsindu-le rostul, apucându-le bine la nevoie și lepădându-le de îndată ce devineau inutile. Dar în sinea Maninei, în sufletul ei, ce se petrecea? Leanța își imagina uneori un fel de acropolă animată. Așa vedea ea sufletul soră-sii. O cetate antică, vie, cu o arhitectură perfectă, cu șiruri de statui vopsite în ocru, în albastru și roșu peste marmura pură, cu o mulțime de lume mișcându-se pe trepte, pe terase, pe sub peristiluri, într-o numai aparentă dezordine, de fapt subordonată întru totul proporțiilor, numărului de aur, legilor statului ideal.

Stând astfel, cu ochii închiși, Leanța încerca să gândească pe îndelete. Să prindă ideea fugării, să-o traducă în cuvinte. Să găsească expresia verbală optimă. Acum, despre sora ei. Despre piață imensă și plină de viață care era sufletul Maninei, dar nu o piață barbară, haotică, nu o piață orientală, bântuită de duhori, ci una în care construcțiile desăvârșite, impuse de o clarisimă organizare socială, ocroteau la rândul lor acea lume în efluvii de miresme. Iar statuile agorei nu erau albe și reci, cum le-a dezvăluit pământul grecesc, ci aprins colorate, ca șiragurile de flori havaiene, cu buze purpurii, ochi albaștri, sprâncene negre și brațe pudrate cu pulberi de aur, din cap până în picioare împodobite cu bijuterii adevărate, diademe, brățări și fibule, cercei și coliere din metale rare și pietre scumpe.

Nu era o exagerare să asemeni sufletul fetei aceleia cu o piață de cetate. Era la fel de greu de cunoscut, la fel de greu de cuprins și imposibil de cucerit altfel, decât printr-o repede privire. Alcătuire perfectă, devorându-și eroii fără să clipească, ordonată și rece, sub zorzoanele aparent inutile.

Primejdioasă mai era gândirea lentă! Când reflecta la căsătoria Maninei cu un puști negricios, nevricos și plin de capriții, Leanța trecea repede peste gândurile astea, cum treci pe bulevard cu mașina, fără să-apuci să citești firmele, anunțurile, afișele, reclamele și avertismentele. Așa însă, la pas, în dosul pleoapelor lăsate, rezemată de peretele wagonului, vedea limpede ce scrie până și pe cel mai neînsemnat aviz.

O invidia oare pe sora ei? Avea vreo logică asemenea învidie? Are vreo logică invidia în general?

Sigur, ea n-ar fi putut niciodată să ajungă la standingul Maninei. Nu avea cum să atingă parametrii existenței ei, nici măcar pe cei ai existenței la care renunțase soru-sa, cu atâta hotărâre, de vreo patru ani încوace, de cinci chiar.

Total se orânduia altfel pentru Manina. Nici navetă, nici cozi la carne, lapte și ouă, nici munca absurdă de la bucătărie, unde cu săptămânile nu curgea apa, nici de dus gunoiul la ghenă, nici hărțuiala necontenită din cancelarie, din satul atât de însetat de activități culturale, pe lângă ale școlii, obișnuite. Nici resemnare. Ce-ar fi făcut Manina în locul ei, al Leanței? În niciun caz nu ar fi zăcut astfel, într-un tren străbătând obosit câmpia, în fiecare zi, în fiecare zi, în fiecare zi. Manina n-ar fi răbdat înstrăinarea lui Leon, indiferența lui monotonă, incapacitatea lui de a vedea cât se străduiește și se cheltuiește ea în miile ei de îndatoriri, n-ar fi acceptat casa nezugrăvită de șaptesprezece ani, bucătăria posomorâtă, insuportabila dogoare a camerelor, asupra cărora soarele bătea toată ziua de vară, nici frigul nemilos și umilitor al acelorași încăperi peste iarnă. Ce-ar fi făcut Manina? În primul rând, nu s-ar fi măritat cu unul ca Leon, nici dacă ar fi fost îndrăgostită nebunește de el, n-ar fi făcut o căsătorie care, dintr-o dată, o fixa într-o pătură medie a societății, fără deschideri în sus, fără mobilitate și orientare. Iar dacă ar fi săvârșit, totuși, asemenea greșeală, nu ar fi rămas, inertă, în cușca ei. S-ar fi mutat în altă casă, ar fi fugit în lume, l-ar fi trimis pe Leon la pâine și la iaurt, ar fi zbierat la toți în cancelarie și la primărie, punând la punct pe oricine ar fi îndrăznit să-o contrarieze, s-ar fi dus la județ, apoi la minister, ar fi tunat, ar fi fulgerat și-apoi, impasibilă, ajunsă acasă, și-ar fi spălat părul cu mușețel, și-ar fi șters fața cu loțiuni rafinate, și-ar fi uns gâțul și umerii cu antirid, gleznele cu cremă specială pentru picioare obosite, călcâiele cu cremă pentru îngrijirea călcâielor, pleoapele cu Gerovital pentru ochi, iar rădăciniile unghiilor cu vitamina A și carmin. și-ar fi periat buclele

în toate direcțiile, trecând de câte o sută de ori periile dese prin
Respectivă la poartă căldură
pletele ei blonde. Ar fi strigat, ar fi căutat, și-ar fi schimbat
meseria, locul de muncă, ar mai fi făcut o facultate, și-ar fi
luat, poate, fetițele și l-ar fi lăsat pe Leon în casa lor din blocul
vechi și răpănos, aflat în planul de demolări. Așa ar fi făcut
Manina. Tot ce nu făcea ea, Leanța. Pentru că asta însemna să
fii Leanța.

Iar căsătoria de ultimă oră a surorii ei era o sfidare, o nebu-
nie, un incest, o imprudență. Băiatul avea cu vreo treisprezece
ani mai puțin decât viitoarea lui nevastă. Venise maică-sa de la
Oradea, disperată, plângând în clipele când nu o vedea nimeni.
O blondă. La prima vedere, părea de-o vîrstă cu Manina. Ia
să fac socoteala, am tot amânat, inconștient. Manina, patru-
zeci și patru de ani. Geo, treizeci și unu, sau treizeci și patru,
Leanța nu mai știa, atât o sucise Manina. Deci, cel puțin un
deceniu diferență. Câți ani putea avea orădeanca, mama băia-
tului? Minimum cincizeci, dacă l-o fi făcut la șaisprezece! Era
greu de crezut una ca asta! Hai să zicem cincizeci și șase... Se
ținea bine mama-soacră! Dar și Manina! Chestiune de formă,
la urma urmei. Nu în asta stă splendoarea romanului, ca specie
literară, dacă e să te gândești la un domeniu în care forma și
conținutul își dispută alternativ întărietatea? Mama lui Geo te
ducea cu gândul și la alte modele lămuritoare, cum era cel cu
fluidul luând forma vasului în care-i turnat. Cât despre vas,
era plăcut în felul său vederii. Biata femeie inocentă! Zice-se,
mare directoare, la Oradea. Însă era vorba de fiul ei unic...
Venise plângând și plecase râzând. Bucile Maninei, sigu-
ranța ei, situația ei, toate o liniștiseră întrucâtva. Mai ales că
se și cunoșteau, ce e drept, numai din auzite, de prin minister.
Fabrica de confecții de la Oradea, condusă de viitoarea soacră
mare, ținea exact de direcția unde lucra, la un institut de cerce-
tări, viitoarea noră. Ce coincidență, nu?

Manina îi plăcuse, desigur, orădencei, dar nu în calitate
de posibilă soție a lui Geo. Ca toate mamele, ea își imaginase
altceva pentru fiul ei.

Asta era de fapt diferență, aici încăpea toată filosofia: Manina fie nimerea, fie realiza, ca un mare maestru, ceea ce își imagina. Sabina, mama lui Geo, reușea și ea, uneori, să-și imagineze lucruri realizabile, dar ce poți face atunci când decidentul nu ești tu, ci alte persoane? În cazul Manina, ea nu avea nicio putere, în afară de aceea a adaptării la situația creată. Cât despre Leanța, vai, ea nici măcar nu avea curajul ori puterea să-și imagineze ceva, când se gândeau la viitor. Așa că ce să mai vorbim de izbânci? Principalul era că trăia, pur și simplu.

– Leanțo, ce faci, Leanțo, dormi?

Oof! Vocea Leanței. Cealaltă Leanță, tiza ei, care cobora la Sâmboteni. Și la câte ar mai fi vrut să se gândească pe îndeltele! Oof, ce să-i faci? Destinul se numea tot Leanța, ca și ea, era profesoară de geografie și mai avea două stații până să coboare, timp destul să-i strice liniștea pe-o săptămână! O femeie mare și galbenă. Solară. Cu părul de plumb, lăsat liber pe spate, cu pleoape grele peste ochii enormi. Îi evoca o uriașă vacă sacră. Dar Leanța de geografie n-avea nimic sacru în ea. Călca pe pământ fără pic de sfîrșenie. Doamne, ce era la gura ei! Cam tot ce era și în suflet. Un Bărăgan pârjolit de soare și cutreierat de porci și de porcari jegoși. Un suflet ars. Leanța asta nu se lăsa păcălită. Nu se lăsa dusă. Avea să rămână țeapănă lângă ea, să stea în picioare și să-o privească, până când ajungeau la gara ei, cu numai o stație înainte de aceea a Leanței-de-la-Mărgărești, Leanța-de-Română.

Deocamdată, Leanța-de-Geografie, Leanța de-la-Sâmboteni, îi levita deasupra capului, mărind, pur și simplu, presiunea atmosferică. Ce-i cășunase, dintre toți, tocmai pe Leanța? De ce n-o lăsa să doarmă, pentru Dumnezeu!

Deschisese ochii încet și văzuse exact ce se aștepta să vadă. Leanța, în rochia ei galbenă, decolorată, peste care curgeau în șuvoaie pletele gri, decolorate, lungi până la brâu, în totală nepotrivire cu vârsta, cu profesiunea și cu silueta ei masivă.

– Ce faci tu, Leanță?